

2020-05-14

YTTRANDE

Fi2019/04318/BB

Finansdepartementet

fi.remissvar@regeringskansliet.se

fi.sba.bb@regeringskansliet.se

103 33 Stockholm

Modernare byggregler SOU 2019:68

Swedisol tackar för möjligheten att besvara remissen och lämnar nedan synpunkter på slutbetänkandet av kommittén för MODERNARE BYGGREGLER.

Sammanfattande synpunkter

Swedisol tillstyrker kommitténs förslag att Boverket fått i uppdrag att reformera byggreglerna men vi tror att det finns en övertro på att alla byggherrar, projektörer och entreprenörer är tillräckligt kompetenta att klara den ökade friheten att ta fram innovativa lösningar som uppfyller samhällets funktionskrav.

Swedisol tycker att kommitténs ambition med byggregler som är förutsägbara, flexibla och förenklade är bra men anser inte att förslagen är tillräckligt genomarbetade. Vi anser inte att det är systemet det är fel på utan att det är en kunskapsfråga. Risker är uppenbara att det kan bli samma problem med de förslag som kommittén presenterar och därför avstyrker Swedisol dessa med motivering enligt nedan.

Enklare att bygga om

Kommittén föreslår att kraven för ombyggnad tas bort från plan- och bygglagen. Dagens utformningskrav och tekniska egenskapskrav måste implementeras i hela byggnaden även när endast en del byggs, vilket gör ombyggnader onödigt dyra och leder till att de ibland inte blir av. Fler ombyggnader skulle kunna bidra till att det befintliga bostadsbeståndet nyttjas mer effektivt.

Swedisol avstyrker förslaget med motiveringen att dagens regelverk redan medger att göra en ombyggnad utan att implementera dagens krav i hela byggnaden se BBR kap 1:22. Det är alltid en bedömning vad som är rimligt att göra men vi anser att detta inte borde vara helt oreglerat. Det är också väldigt viktigt vad som ska byggas om. Om ombyggnaden berör brandsäkerhet eller ventilation är det viktigt att ta hänsyn till det i hela byggnaden. Beträffande brandsäkerhet är personskyddet viktigast men vi anser att kravet på att begränsa skador vid brand behöver skärpas. Vi anser att det viktigt att förenkla föreskrifterna men samtidigt är det viktigt att säkerställa att byggnaden uppfyller grundläggande krav annars finns risken att ombyggda bostäder blir undermåliga.

Möjligt med flexiblare planlösning

Kommittén vill se en större frihet gällande bostadsutformning. Med endast två kravnivåer, en för bostäder på högst 35 kvadratmeter och en för bostäder över 35 kvadratmeter ökar flexibiliteten i planlösningen, utan att göra avkall på tillgängligheten. Kommittén vill också ta bort kraven på ett avskilt kök och premierar istället avskilda sovrum. Att barn ska få egna sovrum ses som viktigare än att ha ett separat rum för kök.

Swedisol avstyrker förslaget med motiveringen att det redan idag finns möjlighet till flexibla planlösning enligt BBR.

Byggreglerna blir tydligare

Kommittén föreslår att Boverket ska få i uppdrag att reformera byggreglerna, minimera allmänna råd i föreskrifter och ta bort hänvisningar till standarder. Anledningen är att föreskrifterna uppfattas som otydliga och standarderna har blivit styrande när kommunerna gör sina bedömningar.

Swedisol tillstyrker att Boverket fått ett uppdrag att reformera byggreglerna men tycker att det är märkligt att Boverket fick ett sådant förslag redan innan kommittén lämnat sitt betänkande. Vi trodde att Kommitténs arbete skulle handla om det som nu Boverket fått i uppdrag att göra. Swedisol tycker att det är utmärkt att förenkla och förtydliga byggreglerna men tycker att man gör en väldigt optimistisk bedömning när det gäller att ta bort råd och hänvisning till standarder. Kompetenta byggherrar, konsulter och entreprenörer har möjlighet att ta fram innovativa lösningar men det finns många som inte har tillräckligt med kompetens för detta förslag. Vi löser inte problemet med att ta bort de allmänna råden. Det är kunskap som saknas.

Förslaget kommer att ställa stora krav på kommunerna att kunna bedöma förslag och verifiera lösningar. Troligen kommer byggkostnaderna att öka åtminstone i det korta perspektivet inte minst på grund av ökade konsultinsatser. Att använda standarder är förmodligen en av nycklarna till en effektivare byggprocess med mindre fel. Om det är bättre att inte hänvisa till standarder är svårt att bedöma. Det vore bra om övriga parter i byggprocessen inklusive Boverket engagerade sig mer i framtagning av standarder.

Ny myndighet ska säkra enhetlighet

Kommittén föreslår att en ny myndighet, Bygghälsömyndigheten, ska införas med uppgift att ge förhandsavgörande om en föreslagen lösning uppfyller vissa krav. Bedömningen av ärendet som byggherren initierar ska ske utifrån att en byggnad ska vara lämplig för sitt ändamål, tillgänglig och användbar för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga samt uppfylla samtliga tekniska egenskapskrav. Ett positivt förhandsavgörande ska vara bindande för kommunens byggnadsnämnd vid prövning av bygglov och bedömning vid startbesked.

Swedisol anser att det är nödvändigt med en enhetlig bedömning i hela landet men avstyrker att en ny myndighet bildas. Det är oklart hur ett godkännande från en ny myndighet skulle kunna verifieras? Byggkravsnämndens beslut skulle vara vägledande. Hur ser arbetsfördelningen mellan myndighet och kommun ut? Kan man välja att få projektet granskat av Byggkravsnämnden eller kommunen. Vi anser att detta skulle kunna lösas genom att kommunerna samordnar frågan med Boverket och genom att ta fram ett standardiserat förfarande som gäller för alla kommuner.

Enklare kontrollprocess

Kommittén föreslår att certifierade sakkunniga och kontrollansvariga avskaffas i plan- och bygglagen. Systemen har flera brister och garanterar varken en oberoende bedömning eller motverkar byggfel menar kommittén. Det främsta problemet är att certifierade sakkunniga och kontrollansvariga har en beroendeställning till byggherren då det är byggherren som väljer vem som ska anlitas och betalar för tjänsten. Kommittén föreslår även att det i plan- och bygglagen beskrivs vad som ska gås igenom vid de arbetsplatsbesök som byggnadsnämnderna utför på byggarbetsplatserna, samt att bestämmelserna för kontrollplanen förtydligas i föreskrifter.

Swedisol anser inte att kontrollen fungerar tillräckligt bra idag och att det finns ett stort behov av kompetenshöjning i kommunerna för att kunna klara alla olika fall av byggnation men avstyrker kommitténs förslag eftersom den inte ger något bra förslag på hur kontrollen ska skötas i fortsättningen. Verifiering av att krav uppfylls måste ligga på parterna. Risken finns att byggherren som inte har kompetens att utföra kontrollen delegerar detta till någon, som inte är oberoende, som inte tar detta på tillräckligt stort allvar. Detta förslag säkerställer inte högre kvalitet i byggandet. Vi tycker inte att systemet med certifierade sakkunniga och kontrollansvariga har funnits så länge att man bör byta system. Det är också viktigt att kontrollera projekteringen så att handlingarna blir korrekta. Det är inte så enkelt för en byggnadsinspektör att ensam kunna bedöma brand-, energi- och ventilationsfrågor t. ex.

Om Swedisol

Swedisol driver frågor av branschgemensam karaktär till nytta för medlemsföretag och andra intressenter. Vi är en aktiv remissinstans och opinionsbildare och företräder medlemmarna i kontakter med statliga och kommunala politiker, myndigheter, organisationer och företag. Medlemmarna i Swedisol tillverkar och marknadsför isoleringsprodukter av mineralull. Produkterna används i första hand som skydd mot värme, brand, kyla och ljud. Det är viktiga produkter i byggprocessen som i hög grad bidrar till ett hållbart byggande och ett effektivt utnyttjande av våra energikällor.

Vårt mål är att minimera eller helt ta bort behovet av köpt energi för uppvärmning av våra byggnader. Vi strävar efter att radikalt minska utsläpp av växthusgaser från byggnader och på så sätt minska klimatförändringen. Vår syn på energieffektivisering i byggnader är att alltid

börja med en genomgång av klimatskärmen – det vill säga byggnadens tak, golv, väggar, fönster och dörrar. Klimatskärmen ska vara välisolerad och tät för att undvika onödiga värmeförluster. Swedisol är medlem i Byggmaterialindustrierna och den europeiska branschorganisationen Eurima. Vi samarbetar även med andra intresseorganisationer, nationellt såväl som internationellt.

Med vänlig hälsning

Mats Björs

Vd Swedisol